

Autorzy: Sanna Huovinen, Janne Salin i Sirkku Hämäläinen oraz Stowarzyszenie ENO Schoolnet

Tytuł lekcji: Lokalny las jest domem dla ptaków – poznawanie lokalnej przyrody, zasobów naturalnych i kreatywności 3D

Przedmiot/dyscyplina: Przyroda/Edukacja ekologiczna, Plastyka, Język ojczysty, Wychowanie fizyczne, Edukacja globalna, Języki obce (angielski)

Kluczowe zagadnienia: Lokalny las, ptaki, recykling, ponowne użycie (reuse), upcykling, zasoby i materiały naturalne, rękodzieło, wizualizacja 3D, kreatywność

Grupa docelowa / wiek:

- 8-12 lat
- 11-13 lat
- 14-16 lat
- 17-19 lat

Poziom złożoności:

- Zintegrowana jednostka oparta na miejscu (place-based) z elementami service learning (nauki poprzez świadczenie usług), silne partnerstwo ze społecznością (wysoka złożoność).
- **Jednostka zaprojektowana tak, aby wykorzystać atuty miejsca i nawiązane partnerstwa społeczne.**
- Lekcje zaprojektowane w celu włączenia lokalnych doświadczeń lub zastosowań w ramach istniejących działów.
- Lekcje zaprojektowane w celu włączenia lokalnych przykładów w ramach istniejących działów.

Cele uczenia się:

At the end of this activity/ lesson students will be capable to:

- (K)- Poznanie ptaków żyjących w lokalnym lesie i rozpoznawanie typowej roślinności.
- (K)- Zrozumienie związku między przyrodą a zasobami naturalnymi; wszystkie materiały pochodzą z natury, a recykling chroni zasoby naturalne i pierwotne. Zrozumienie pojęć: zasoby naturalne, recykling, ponowne użycie i upcykling.
- (K)- Nauka identyfikacji różnych materiałów.
- (K)- Czerpanie wiedzy o ptakach i kreatywności z innych krajów.
- (A)- Nauka ponownego wykorzystania i łączenia różnych materiałów w celu stworzenia czegoś nowego w 3D.
- (A)- Nauka wykorzystywania wyobraźni i opowiadania historii w kontekście lokalnego środowiska.
- (A)- Ćwiczenie umiejętności estetycznych/plastycznych.
- (A)- Ćwiczenie umiejętności językowych (język angielski).

- (V)- Rozwijanie odpowiedzialności materialnej i szacunku dla materiałów odpadowych; postrzeganie odpadów jako źródła kreatywności i wyobraźni.
- (V)- Docenianie zasobów naturalnych i mądre korzystanie z nich.
- (V)- Docenianie lokalnego środowiska jako interesującego, różnorodnego i bogatego w gatunki.
- (V)- Docenianie międzynarodowej współpracy uczniów.

Pojęcia i definicje

- **Recykling:** Zbieranie, przetwarzanie i ponowne wykorzystanie zużytych materiałów lub produktów jako surowców do nowych produktów.
- **Ponowne użycie (Reuse):** Ponowne wykorzystanie produktu lub materiału w jego pierwotnej lub prawie pierwotnej formie bez przetwarzania go na nowy surowiec.
- **Upcykling:** Ponowne wykorzystanie materiałów lub przedmiotów w taki sposób, że zwiększa się ich wartość, jakość lub funkcjonalność w porównaniu z oryginałem.
- **Zasoby naturalne:** Substancje, energia lub organizmy żywe występujące w przyrodzie, które ludzie mogą wykorzystywać do wytwarzania produktów, usług lub podtrzymywania życia.

Zarys działań / opis planu lekcji

Lekcja	Działania	Wykorzystane metody	Czas trwania	Materiały / zasoby
1.	Eksploracja lokalnego środowiska jako siedliska ptaków	Wycieczka, obserwacja (ptaki/ślady), dyskusja	45 min	Notatniki, aparat fotograficzny, lista pospolitych ptaków / atlas ptaków
2. Działanie 1	Recykling, ponowne użycie, upcykling i zasoby naturalne	Wizyta artysty zajmującego się upcyklingiem, wykład i instruktaż praktyczny	30 min	Notatniki, aparat, materiały do recyklingu/ponownego użycia
2. Działanie 2	Projektowanie własnego ptaka	Ćwiczenie pisemne "Mój Ptak" z pytaniami pomocniczymi	15 min	Wydrukowane pytania pomocnicze, notatniki, długopisy
3.	Tworzenie ptaka 3D	Rękodzieło typu upcykling	90 min	Materiały z odzysku, odpady, klej, nożyczki, (farby i pędzle)
4.	Ptaki 3D w lokalnym środowisku	Wycieczka w celu umieszczenia ptaków, fotografia,	45 min	Aparat fotograficzny, wydruki zdjęć

		zbieranie naturalnych materiałów na ramki		
5.	Prezentacja	Przygotowanie wystawy ptaków wewnątrz lub na zewnątrz, wysłanie najlepszych prac na międzynarodowy konkurs ENO Art bird contest	45 min	Taśma, sznurek itp.

Szacowany czas całkowity: 6 x 45 min (lekcje)

Notatka nauczyciela/facilitatora

Opis poszczególnych działań:

1. Lekcja 1: Eksploracja lokalnego środowiska jako siedliska ptaków

Cel działania: Wprowadzenie gatunków lokalnych ptaków i zrozumienie, że las jest ich domem, który należy szanować i chronić.

Przygotowanie działania: Nauczyciel identyfikuje typowe lokalne ptaki, tworzy planszę ze zdjęciami lub korzysta z atlasu ptaków. Opcjonalnie: aparat do zdjęć i urządzenie audio do odtwarzania śpiewu ptaków.

Facylitacja (przebieg) działania: Obserwacja i notowanie gatunków ptaków, gniazd i innych śladów. Nasłuchiwanie śpiewu ptaków i próba identyfikacji gatunków. Poruszanie się cicho, aby nie płoszyć ptaków.

Pytania do refleksji:

- Ile ptaków zobaczyliście, których wcześniej nie znaliście?
- Czy byliście zaskoczeni liczbą zaobserwowanych ptaków?
- Który ptak zrobił na was największe wrażenie i dlaczego?

2. Lekcja 2, Działanie 1: Recykling, ponowne użycie, upcykling i zasoby naturalne

Cel działania: Zrozumienie, co oznaczają recykling, ponowne użycie, upcykling i zasoby naturalne, oraz w jaki sposób praktyki te chronią materiały pierwotne.

Przygotowanie działania: Zaproszenie lokalnego artysty zajmującego się recyklingiem/upcyklingiem lub przygotowanie wykładu/wideo. Zebranie materiałów, których uczniowie użyją do wykonania swoich ptaków.

Facylitacja (przebieg) działania: Wizyta artysty lub wideo/wykład online. Uczniowie wykorzystują zdobytą wiedzę do stworzenia modeli ptaków.

Pytania do refleksji:

- Jaka jest różnica między recyklingiem a ponownym użyciem? A co z upcyklingiem?
- Jak decydujecie, czy dany materiał jest odpadem, czy czymś użytecznym?

2. Lekcja 2, Działanie 2: Projektowanie własnego ptaka

Cel działania: Wymyślenie koncepcji ptaka 3D i napisanie opowiadania go opisującego.

Przygotowanie działania: Wykorzystanie pytań pomocniczych "Mój Ptak".

Facylitacja (przebieg) działania: Ćwiczenie pisemne.

Pytania do refleksji: Brak

2. Lekcja 3: Tworzenie własnego ptaka 3D

Cel działania: Stworzenie ptaka 3D z materiałów pochodzących z recyklingu/upcyklingu.

Przygotowanie działania: Przygotowanie materiałów i narzędzi

4-5. Lekcje 4-5: Ptaki 3D w lokalnym lesie i wystawa

Cel działania: Umieszczenie ptaków 3D w lesie lub ich sfotografowanie na potrzeby wystawy wewnętrznej, łącząc kreatywność z zaangażowaniem ekologicznym.

Przygotowanie działania: Zapewnienie dobrej pogody w przypadku wyjścia na zewnątrz, aparat, torby do zbierania naturalnych materiałów, zaplanowanie wystawy wewnątrz lub na zewnątrz.

Facylitacja (przebieg) działania: Zawieszenie ptaków w lesie lub wyeksponowanie zdjęć wewnątrz budynku. Ramki mogą zawierać naturalne materiały ilustrujące siedliska i zachowanie ptaków..

Pytania do refleksji:

- Dlaczego wybrałeś to miejsce w lesie dla swojego ptaka?
- Jakie naturalne materiały preferuje twój ptak i dlaczego?
- Co on je lub czego używa do budowy gniazda?

Zasady PBL (Place-Based Learning - Nauczanie oparte na miejscu):

- **Nauka w terenie:** Nauka odbywa się bezpośrednio w lokalnym środowisku naturalnym, umożliwiając obserwację, eksplorację i interakcję, jednocześnie łącząc się z zadaniami kreatywnymi i poznawczymi.

- **Uczenie się O miejscu:** Uczniowie badają lokalną przyrodę, poznając ptaki, zwierzęta i roślinność.
- **Uczenie się POPRZEZ miejsce:** Uczenie się o globalnych zasobach naturalnych poprzez pryzmat lokalnych ptaków leśnych i materiałów z recyklingu.
- **Uczenie się DLA miejsca:** Praca uczniów ma realne znaczenie, zwracając uwagę na lokalne ptaki leśne i wspierając troskę społeczności o środowisko.
- **Przywiązanie do miejsca:** Zaangażowanie we wspólne, znaczące działania na świeżym powietrzu zwiększa przywiązanie do lokalnego lasu.
- **Osobiste znaczenie:** Uczniowie doświadczają nauki jako osobiście znaczącej i zastanawiają się nad ochroną lokalnych lasów i ptaków.
- **Partnerstwo ze społecznością:** Współpraca z lokalnym artystą zajmującym się upcyklingiem zwiększa świadomość na temat recyklingu i ochrony zasobów naturalnych. Łączenie wyników z międzynarodową siecią szkół ENO.
- **Interdyscyplinarność:** Tematyka ptaków w naturalny sposób integruje nauki przyrodnicze, sztukę, język i edukację terenową.
- **Pełnowartościowe narzędzie dydaktyczne:** Łączy praktyczne tworzenie, kierowaną pracę w grupach, wizyty ekspertów z międzynarodową współpracą uczniów.
- **Współpraca:** Uczniowie współpracują przy wystawie ptaków i obserwacjach terenowych. Uczniowie uczestniczą w międzynarodowej współpracy poprzez konkurs ENO Art International 3D Upcycling Bird Contest „Szczęśliwy jak ptak”.

Rekomendacje dla nauczycieli.

Odpowiednie dla fakultatywnych zajęć artystycznych, integrujących wiele przedmiotów. Należy przeznaczyć wystarczającą ilość czasu na tworzenie prac 3D z materiałów pochodzących z recyklingu.

Załączniki:

- Przewodnik pisania "Mój Ptak" (kwestionariusz)

Bibliografia:

- *Kierrätä hauskasti, askartelee uudeksi, Kirsi Sinko & Kristian Huitula*
- *Upcycling: The Creative Reuse of Materials, Danny Seo*
- *Upcycling - Vaatteiden toinen elämä, Paula Malleus (Basam Books, 2022)*
- *Luonnonvarojen maailma, strona internetowa Otava Oppiminen*

Załącznik

Mój Ptak – Ćwiczenie w Pisaniu

1. Gatunek

Opisz wybranego ptaka i podaj, jaki gatunek reprezentuje. Może to być znany ptak ogrodowy (np. sikorka bogatka lub wrona), ptak egzotyczny (np. flaming) lub nawet ptak wyimaginowany. Jeśli Twój ptak jest wyimaginowany, możesz również rozważyć następujące pytania:

- Jakiego rodzaju wyimaginowanym gatunkiem mógłby być? Wymyśl dla niego nazwę.
- Czy jest związany z ludźmi, bogami, zwierzętami — czy jest ich mieszkanką?

2. Podstawowe informacje

Odpowiedz w swoim tekście na poniższe pytania:

- Jak ma na imię Twój ptak?
- Gdzie mieszka (np. w Finlandii, w tropikach, w lesie czy w mieście)? Jakie miejsca szczególnie lubi?
- Jak wygląda? (Kolor, rozmiar, specjalne cechy?)
- Co je?
- Jak się porusza? (Lata, chodzi, pływa?)
- Czy ma jakieś specjalne umiejętności? (Pięknie śpiewa, jest szybki, zręcznie buduje gniazda?)
- Zapisz styl jego śpiewu (np.: „ti-tyy ti-tyy”, „kra kra”, „tii-tii-tililililili”...).

3. Ciekawe lub zabawne fakty

- Czy jest pospolity w tym rejonie, rzadki, czy chroniony?
- Jaką rolę odgrywa w naturalnym łańcuchu pokarmowym?
- Czy w różnych porach roku dzieje się coś ciekawego (np. migruje na południe)?

- Czy ma pisklęta i jak o nie dba?
- Czy ptak jest czymś zagrożony?

4. Opowiedz po swojemu!

Pomyśl, co Cię interesuje w tym ptaku lub jego charakterze i dlaczego. Jaką ideę, cechę lub uczucie reprezentuje Twój ptak? (np. „Mój ptak reprezentuje siłę, wolność, niezależność, miłość i pokój.”)

Czy masz jakieś życzenia lub nadzieje dla swojego ptaka? Pisz tak, jakbyś opowiadał o nim przyjacielowi. Możesz użyć własnego stylu, a nawet odrobiny humoru.